

Důvodová zpráva

1. Finanční hospodaření Olomouckého kraje se řídí ročním rozpočtem, který na základě ustanovení § 35 odst. 2 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů schvaluje Zastupitelstvo Olomouckého kraje. Rozpočet je jedním z hlavních nástrojů krajské samosprávy k realizaci jejích cílů. Sestavení rozpočtu Olomouckého kraje se dále řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, případně dalšími zákony - např. zákon o státním rozpočtu.

2. Rada Olomouckého kraje na svém zasedání 19. 8. 2010 projednala Zásady pro sestavení návrhu rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011 a Organizační postup zabezpečení přípravy a projednávání rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011.

Byla přijata, mimo jiné, zásada, že provozní výdaje odborů (kanceláří) Krajského úřadu Olomouckého kraje a příspěvkových organizací zřízených Olomouckým krajem budou na úrovni roku 2010, tedy s minimálními a odůvodněnými nárůsty.

Rada Olomouckého kraje vycházela z předpokladu, že rozpočet bude předložen ke schválení Zastupitelstvu Olomouckého kraje 10. prosince 2010, to znamená tak, aby Olomoucký kraj měl pro rok 2011 schválený rozpočet již od 1. 1. 2011 a nemuselo se přistoupit k hospodaření v 1. čtvrtletí roku 2011 dle rozpočtového provizoria.

3. Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je stanovena povinnost:
 - a) sestavovat rozpočtový výhled, který se sestavuje zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů,

Rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2009 – 2013 byl schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje 22. 2. 2008. V období 2007 – 2013 probíhá nové programovací období Evropské unie, které znamená zásadní zlom pro Olomoucký kraj v čerpání zdrojů z evropských fondů a to cestou Regionálního operačního programu, případně dalších operačních programů. Olomoucký kraj tvoří společně se Zlínským krajem Region soudržnosti Střední Morava (NUTS II).

- b) Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené období 2009 – 2013 je příliš dlouhé a může tudíž dojít k zásadním změnám zejména v příjmové části rozpočtového výhledu, byl dne 24. 9. 2010 schválen nový rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2011 – 2012, který také reflektuje volební období krajské samosprávy. Původní rozpočtový výhled byl revokován usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje UZ/16/13/2010 ze dne 24. 9. 2010,

c) pokud se územní samosprávný celek podílí na realizaci programů nebo projektů spolufinancovaných z evropských fondů, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování těchto programů nebo projektů včetně zdrojů spolufinancování. V rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011 je navržena pro financování evropských programů částka 79.076 tis. Kč, což je oproti roku 2010 více o 9.343 tis. Kč (Příloha č. 3e).

4. Vliv na rozpočet Olomouckého kraje na rok 2011 bude mít vývoj ekonomiky, který v současné době signalizuje mírné oživení a v té souvislosti se očekává i mírný nárůst inkasa daňových příjmů v roce 2011.

Na základě výše uvedených skutečností byla provedena analýza předpokládaného vývoje daňových příjmů (včetně dopadů legislativních změn) a je navrhován rozpočet daňových příjmů blížící se návrhu rozpočtu roku 2008, což znamená nárůst oproti schválenému rozpočtu roku 2010 o 96 mil. Kč, to je nárůst o 3 %.

Největší pokles očekáváme u daně z příjmů právnických osob – zde se projeví efekt časově posunutého dopadu snížení sazby daně z příjmů právnických osob z 24 % na 21 % z předchozích let, v roce 2010 byl daňový vývoj dále ovlivněn dalším poklesem sazby daně z 21 % na 20 %, což se projeví i v roce 2011. Výnosy daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti jsou ovlivněny vývojem zaměstnanosti, v roce 2011 se očekává nárůst nezaměstnanosti a stagnace platů. Největší nárůst se očekává u DPH, která i v roce 2010 se vyvíjela velmi příznivě. Na základě výše uvedeného je rozpočtována minimální rezerva na neplnění daňových příjmů z rozpočtovaných daňových příjmů ve výši 30 mil. Kč.

Negativní vývoj daňových příjmů se odráží i na výdajové stránce rozpočtu Olomouckého kraje, která musí být rovněž nižší. Její výši negativně ovlivňují zejména:

- a) výdaje na dopravní obslužnosti (zejména drážní), která je oproti roku 2010 vyšší o 1,92 %, což představuje nárůst o 13 790 mil. Kč
- b) výdaje na provoz příspěvkových organizací v sociální oblasti nárůst oproti roku 2010 o 26 037 mil. Kč, což je nárůst o 16,75 % (viz bod č. 6),
- c) provozní výdaje jak odborů, tak příspěvkových organizací,
- d) usnesení vlády ČR č. 563 ze dne 11. srpna 2010 a usnesení vlády ČR č. 675 ze dne 22. září 2010, kterými bylo schváleno, že spolufinancování státního rozpočtu České republiky na Regionálních operačních programech ve výši 0 % bude od roku 2011 pro nově schvalované projekty a u všech krajských projektů s tím, že za projekty krajů se považují projekty předložené buď přímo krajem, krajem zřizovanou či zakládanou organizací a dále projekty předložené subjekty, které jsou krajem převážně financovány nebo řízeny nebo v jejich správních, řídicích nebo dozorčích orgánech působí více než polovina členů jmenovaných krajem (zejm. obchodní společnosti řízené krajem) - dopad je cca 20 mil. Kč.

5. Formou dotací ze státního rozpočtu pro rok 2010 je financován pouze příspěvek na výkon státní správy – pro rok 2011 je ve výši 76.226 tis. Kč, což je oproti roku 2010 méně o 7.258 tis. Kč.

Kraje budou v roce 2011 participovat na dodatečných daňových příjmech státního rozpočtu (cca ve výši 1 mld. Kč) plynoucích z realizace opatření obsažených v programovém prohlášení vlády (např. zdanění příspěvků na stavební spoření) a dalších opatření, která mají vliv na daňové příjmy krajů (např. snížení slevy na dani poplatníka). Z výše uvedeného důvodu byl (dle Ministerstva financí ČR) krácen příspěvek na výkon státní správy.

V roce 2010 není součástí souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Olomouckého kraje dotace na výdaje jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Poskytování této dotace bylo přesunuto do kapitoly Ministerstva vnitra, kde je tato částka rozpočtována souhrnně pro všechny kraje. Podmínky (včetně výše dotace) pro poskytnutí účelové dotace budou známy po schválení zákona o státním rozpočtu a jeho rozpisu na kraje.

6. Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinnost k 1. 1. 2007) se od 1. 1. 2007 změnil zásadně systém financování sociálních služeb. Kraje nedostávají dotace ze státního rozpočtu na zřizovatelské funkce v oblasti sociálních věcí, ale o tyto dotace žádají všechny typy organizací v sociální oblasti bez ohledu na zřizovatele včetně neziskových organizací přímo Ministerstvo práce a sociálních věcí – kraj tyto toky peněz vůbec neovlivní (jdou mimo jeho rozpočet – tzv. „průtokové dotace“). Jedná se zcela o nový systém financování, kde část finančních prostředků jde přímo na konkrétní klienty, kteří se sami rozhodnou, jak s těmito finančními prostředky naloží – buď si objednájí služby u organizace, nebo zůstanou doma. V roce 2010 se situace v této oblasti vyvíjela vysoce negativně, dotace ze státního rozpočtu byly nižší oproti roku 2009 o 6.104 tis. Kč, nicméně Olomoucký kraj poskytl v roce 2010 na provoz příspěvkových organizací v sociální oblasti celkem 179.152 tis. Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 154.953 tis. Kč, rezerva na opravu a údržbu majetku ve výši 436 tis. Kč a příspěvek na provoz – odpisy ve výši 23.763 tis. Kč), přičemž při schvalování rozpočtu na rok 2010 byla rozpočtována částka ve výši 155.463 tis. Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 92 448 tis. Kč, rezerva na provoz příspěvkových organizací ve výši 30 857 tis. Kč, příspěvek na úhradu splátek dluhu vůči VZP ve výši 8 395 tis. Kč a příspěvek na provoz – odpisy ve výši 23.763 tis. Kč). V návrhu rozpočtu na rok 2011 je pro příspěvkové organizace v sociální oblasti celková částka 181 500 tis. Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 133 494 tis. Kč, příspěvek na provoz – odpisy ve výši 24 892 tis. Kč a účelová rezerva ve výši 23 114 tis. Kč) - Příloha č. 3b – což je oproti roku 2010 nárůst o 26 037 tis. Kč.

Pro úplnost uvádíme, že v návrhu státního rozpočtu na rok 2011 je pro tyto účely navrženo 6,1 mld. Kč, což je méně o 700 mil. Kč oproti roku 2010.

V tomto případě nejde pouze o výši poskytnuté částky, ale o skutečnost, že v daňových příjmech krajů nejsou tyto dotace vybilancovány a kraje je tedy poskytují na úkor jiných výdajů.

7. V roce 2011 budou Olomouckému kraji poskytnuty finanční prostředky na přímé náklady na vzdělávání z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a to jak pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení zřizované a spravované Olomouckým krajem tak i pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení obcí. Olomoucký kraj po schválení zákona o státním rozpočtu a rozpisu ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy provede rozdělení finančních prostředků na školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a organizace zřizované Olomouckým krajem dle normativů stanovených krajským úřadem Olomouckého kraje podle vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Vzhledem k tomu, že v této chvíli není znám celkový objem finančních prostředků pro jednotlivé kraje na přímé náklady na vzdělání, není možné tuto částku zahrnout do návrhu rozpočtu na rok 2011. V měsíci lednu 2011 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poukáže zálohu na přímé náklady, a to pro školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a pro organizace zřizované Olomouckým krajem, přičemž je třeba tyto prostředky rozdělit a poukázat na školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a školské příspěvkové organizace zřizované Olomouckým krajem.

8. Ze zůstatku, který zůstal po pokrytí provozních výdajů organizací zřizovaných Olomouckým krajem a odborů (kanceláří) Krajského úřadu Olomouckého kraje a z úvěrových zdrojů se pokryjí rozestavěné investiční akce, rozpracované projekty, nové investiční akce, výdaje na financování projektů z evropských fondů a výdaje na další rozvojové programy. Z úvěrových zdrojů, případně z přebytku budou rovněž rozpočtově pokryty výdaje na projekty kofinancované z evropských fondů.

Přebytek roku 2010 bude určen na dofinancování dalších prioritních potřeb Olomouckého kraje, případně zůstane jako rezerva na pokrytí případného výpadku daňových příjmů.

9. Olomoucký kraj (společně se Zlínským krajem) čerpá prostředky z Regionálního operačního programu Regionu soudržnosti Střední Morava ve 4 základních prioritních osách:
 1. Doprava
 2. Integrovaný rozvoj a obnova regionu
 3. Cestovní ruch
 4. Technická pomoc

Vzhledem ke skutečnosti, že čerpání výše uvedených zdrojů představuje pro Olomoucký kraj značné finanční zatížení, proběhla jednání zástupců Olomouckého kraje a Evropské investiční banky o poskytnutí pomoci Evropské investiční banky při financování projektů v období 2007 – 2013.

- 10.** Dne 28. 6. 2007 byla podepsána smlouva o úvěrovém rámci mezi Olomouckým krajem a Evropskou investiční bankou ve výši 3 000 mil. Kč, který je určen na financování projektů Olomouckého kraje a příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem v rámci nových operačních programů. V roce 2008 byla čerpána 1. tranše ve výši 450 mil. Kč. V roce 2009 se čerpaly 2. tranže rovněž ve výši 450 mil. Kč a na přeřinancování investic 3. tranže 300 mil. Kč. V roce 2010 byla čerpána tranše ve výši 200 mil. Kč. V roce 2011 se předpokládá další tranše ve výši 500 mil. Kč na investice Olomouckého kraje (Příloha č. 4a a 4b).
- 11.** Vztah rozpočtu Olomouckého kraje k příspěvkovým organizacím zřízeným Olomouckým krajem (Příloha č. 3b) bude vyjádřen závaznými ukazateli
- a) neinvestiční příspěvek na provoz,
 - b) neinvestiční příspěvek na provoz – odpisy (určené na krytí účetních odpisů jako příspěvek do investičních fondů),
 - c) neinvestiční příspěvek na provoz – mzdové náklady,
 - d) u některých organizací nájemné, které odvádí organizace do rozpočtu Olomouckého kraje a toto je následně poukazováno příspěvkových organizacím jako příspěvek na provoz nebo příspěvek do investičního fondu,
 - e) odvod z investičního fondu,
 - f) a další závazné ukazatele stanovené pro jednotlivé příspěvkové organizace.

Negativní vývoj daňových příjmů se musí projevit i u organizací zřizovaných Olomouckým krajem – i příspěvkové organizace musí „dýchat“ s rozpočtem Olomouckého kraje. Proto jsou příspěvky na provoz navrženy na úrovni roku 2010 s výjimkou příspěvkových organizací ze sociální oblasti.

- 12.** Snahou Olomouckého kraje je řešit, v rámci možností daných rozpočtem, přiděly do investičních fondů. Vzhledem ke stagnaci daňových příjmů v roce 2011 a také k faktu, že i příspěvkové organizace musí „dýchat“ s rozpočtem Olomouckého kraje se pro rok 2011 navrhuje příspěvky na odpisy do investičního fondu ve výši 100 %, ale odvody budou nařizeny ve výši 75 % - jde o stejný postup jako v roce 2010. Výjimku tvoří Správa silnic Olomouckého kraje, kde tento odvod bude nařizen u ostatního majetku vyjma komunikací, kde budou odpisy ponechány v plné výši.

Součástí návrhu rozpočtu zastupitelů Olomouckého kraje (ORJ 01) jsou rovněž tzv. refundace členům zastupitelstva Olomouckého kraje, kteří nejsou uvolněni pro výkon funkce a kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru paušální částkou 150 ,-- Kč na 1 hodinu. Výše paušální částka platí od roku 2001.

- 13.** Pro rok 2010 byla uzavřena s Komerční bankou, a. s. smlouva o revolvingovém úvěru ve výši 300 mil. Kč (usnesení Zastupitelstva Olomouckého kraje UZ/11/16/2009 ze dne 11. 12. 2009) jehož čerpání je účelové pouze na krytí provozních výdajů z důvodu řešení nenadálých krizových situací, nejistoty naplňování daňových příjmů Olomouckého kraje

a také s ohledem na nový systém financování příspěvkových organizací v oblasti sociálních služeb. V předchozích letech nebyl revolving vůbec čerpán. Platnost smlouvy končí 31. 5. 2011, v průběhu 1. čtvrtletí 2011 bude připravena nová smlouva o revolvingovém úvěru, kterou by schválilo Zastupitelstvo Olomouckého kraje.

14. Na základě ustanovení § 6 zákona č. 250/2000 Sb. o pravidlech hospodaření územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů schvaluje Zastupitelstvo Olomouckého kraje peněžní fondy.
 - a) součástí návrhu rozpočtu je návrh na tvorbu a použití fondu sociálních potřeb ve výši 3,5 % z objemu rozpočtovaných mzdových prostředků – Fond sociálních potřeb) – Příloha č. 3c).
 - b) Součástí návrhu rozpočtu Olomouckého kraje je Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje. Oproti roku 2010 (50 mil. Kč) se navrhuje nižší tvorba (40 mil. Kč), která vyplývá z nižších odvodů organizací za odběry podzemních vod. Je to důsledek ekonomické recese, kdy organizace odvádí menší zálohy, během roku 2011 se může situace změnit, na což by rozpočet fondu reagoval – Příloha č. 3d).
15. Rozpracované investice ve výši 277 596 tis. Kč (Příloha č. 4a), které přecházejí do roku 2011 jsou plně kryté rozpočtem Olomouckého kraje, úvěrem z Evropské investiční banky, nájemným nemocnic a úvěrovým rámcem Komerční banky, a. s..
16. Nově zahajované investice (Příloha č. 4b) pro rok 2011 ve výši 842 660 tis. Kč jsou kryté rozpočtem Olomouckého kraje ve výši 191 022 tis. Kč, nařízenými odvody z investičních fondů příspěvkových organizací ve výši 8 046 tis. Kč, podílem z investičních fondů příspěvků organizací ve výši 4 089 tis. Kč (u akcí, které si realizují příspěvkové organizace) nájemným nemocnic ve výši 10 044 tis., úvěrovým rámcem z EIB ve výši 478 941 tis. Kč a úvěrovým rámcem z KB ve výši 160 562 tis. Kč.
17. Vzhledem ke skutečnosti, že Olomoucký kraj chce zachovat investiční dynamiku, což je jeden z důležitých nástrojů protikrizové politiky (neřešit tedy stagnaci daňových příjmů snížením výdajů na investiční výstavbu) uzavřel Olomoucký kraj s Komerční bankou, a. s. smlouvu o úvěrovém rámci ve výši 700 mil. Kč (schváleno usnesením UZ/15/19/2010 ze dne 28.6.2010). V roce 2010 bylo čerpáno 186.840 tis. Kč, v rozpočtovém výhledu na rok 2011 se uvažuje o čerpání úvěru ve výši 263.160 tis. Kč a z úvěrového rámce EIB částka ve výši 500.000 tis. Kč. Navržené použití úvěrových zdrojů (úvěrový rámec EIB a úvěrový rámec KB – viz body 17 a 18) je dáno charakterem navrhovaných investičních akcí.
18. Přes dlouhodobé splácení půjčky z Evropské investiční banky (900 mil. Kč), splácení úvěrového rámce České spořitelně, a.s. (800 mil. Kč), čerpání a splácení úvěrového rámce z Evropské investiční banky (3 mld.

Kč) a úvěrového rámce u Komerční banky (700 mil. Kč) se předpokládá, že daný ukazatel dluhové služby pro roky 2011 – 2012 (usnesení vlády České republiky) o regulaci zadluženosti obcí a krajů) bude v rozmezí od 3 % do 10 %, v současné době činí dluhová služba 5,78 %. Očekávaná zadluženost je tedy výrazně nižší než 30 %, což je riziková hranice stanovená usnesením vlády.

19. Součástí návrhu rozpočtu je informace o přehledu rozpracovaných projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU. Financování je zabezpečeno z úvěrového rámce EIB (Příloha č. 8)

Předkladatel a zpracovatel doporučují Radě Olomouckého kraje souhlasit s návrhem rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011 v předložené podobě a současně doporučit Zastupitelstvu Olomouckého kraje schválit předložený návrh rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011.